Smotra Palmatinska

Objavitelju Dalmatinskomo

o 2 — Calebotta Zanne Domenico

o 10 - Sasso Gio-4 — Marini Vinvacich Vincenzo 3 Lorenzo 1 - Noe 1 - Buble Vinsilla 2 - Jukich Paucovich Matteo Giovanni 2 — de

ignoli d.r Giorgio de Nutrizio Giu-

 Madirazza Bri-0 - sorelle Barubin Giovanni di Slade v.a Gio-

Buble Pietro 1 -

seppe 2 - Tironi - Fregona Amalia iomi Biagio 1 – nele 2 — Canzia

- Majcovich Jure Sognara Biagio 2

(2 doprinos) kr. Zupske Crkve Sv.

20 — Omladinsko

5 — Kadić ud.a

Ferrari in Zara

(Slij, di).

Sakramenta 35

elea, kr. 15.

DERIA

ARA.

La Rassegna Dalmata

Cijena je na godinu Objavitelju Dalmatinskomu i Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 6. za Austro-Ugarsku kr. 8. samom Objavitelju Dalmatinskomu za Zadar kr. 3. za Austro-Ugarsku kr. 5. samoj Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 3. za Austro-Ugarsku kr. 5. Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi Objavitelja Dalmatinskog a stoje 6 para, a pojedini brojevi Smotre Dalmatinske isto 6 para. Zastarem brojevi para 20 Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti, pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilične pretplate, biti će povraćena — Pretplate se šalju poštanskim naputnicama — Rukobisi se ne vraćaju — Neplačena se pisma ne primaju. Pisma i novce treba šiljati "Uredu Daimatinskog Objavitelja u Zadar" Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni

Prezzo d'associazione per un anno: Pell'Avvisatore Dalmato e la Rassegna Dalmata per Zara cor. 6; per la Monarchia A.-U. cor. 8; per l'Avvisatore Dalmato soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5; per la Rassegna Dalmata soltanto. per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5. Semestre e trimestre in proporzione. Un singolo numero dell'Avvisatore Dalmato costa cent. 6; un singolo numero della Rassegna Dalmata cent. 6. Numeri arretrati cent. 20.

Domande d'abbonamento senza il relativo importo non vengono prese in considerazione; domande per inserzioni non accompagnate da un'anticipazione corrispondente, vengono restituite. — Abbonamenti ed anticipazioni si spediscono mediante assegno postale. —

Manoscritti non si restituiscono. — Lettere non affrancate si respingono.

Corrispondenze e denari sono da indirizzarsi all' "Ufficio dell'Avvisatore Dalmato in Zara".

Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia

SI PUBBLICA AL MERCOLEDI ED AL SABATO

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Pobjedonosno napredovanje austrijsko-ugarskih i njemačkih snaga prema središnjoj Galiciji.

BEČ, 14. Službeno se objavljuje, 14 maja: Neprijatelj nastavlja uzmicanje u ruskoj Poljskoj. Uzmicanje zahvaća i odsjeke dosađanjeg fronta na Pilici. Sa istoka Petrikove do gornje Visle savezničke vojske Woyrscha i Dankla gone protivnika koji se povlači. Njihove su se čete ušančile u bregovitom kraju na sjevero-istok Kielce. U srednjoj Galiciji Rusi se povlače pred vojskom Nadvojvode Josipa Ferdinanda preko Sana i uzmiču iz kraja oko Dobromila i Starog Sambora pred prednjim četama vojske Boroevića i Böhm-Ermolli u sjevero-istočnom pravcu. Naše su čete stigle do visova na jugo-zapad Dobromila i Starog Sambora boreći se sa stražnjim četama. Općem napredovanju sad su se pridružile i savezničke čete vojske Linsingena, koje prodiru preko Turke i

Ritka u južno-istočnoj Galiciji još traje. Jake ruske snage provalile su do preko gornjeg Tyne, do na sjever Sniatny i do Mahale.

> Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

Uspjesi njemačkih četa.

BERLIN, 14. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 14 maja. Zapadno bojište.

Jaki engleski napadi protiv našeg fronta pred Ypres-om izjalovili su se sa teškim gubicima po neprijatelja. Na cesti Memin-Ypres opet smo stekli zeteljski napadi odbijeni. Na visu Loretto i na sjever vinski su članci slabo oružje protiv torpeda, a i Austriju-Ugarsku strašilima oskudice i nestagubici, kad nam je neprijatelj oteo Carency. iznose 600 do 700 momaka. Izmegju Meuse i Moselle razbio

Istočno bojište.

Ni jučer još nijesu svršili bojevi kod Szavle. Na sjever Njemena zarobili smo u noćnoj provali 80 va nemarnost krive su toj katastrofi, koja je momaka. Na zapad Prasnysza poslije četiri uzaludne navale, Rusi su doprli do u naše prednje opkope, ali su bili pak svuda i sa teškim gubicima izbačeni. _arobili smo 120 Rusa.

Južno-istočno bojište.

Prednje čete generala-pukovnika Mackensena stoje pred Przemyslom i na lijevoj obali donjeg Sana. Nadovezujući se tamo de no i lijevo, savezničke su čete proshjedile gonjenje, s jedne strane u pravcu Dolina-Dobromil, s druge preko Polanieca i Kielce. I od Kielce do Pilice kod inovlodza Rusi nijesu mogli da drže svoje pozicije, te se brzo povlače prema istoku.

Vrhovna uprava vojske.

PABIRCI

Očajni bojevi ruske beskidske vojske.

Leonhard Andelt izvješćuje 8 o. m.: Kada je ruska zalaznica ispraznila Tarnov, te još pri odlasku izmijenila hice s našom izvidnicom, odigrao se potresan prizor. Usred neprijateljskih vojnika, koje su savezničke čete izvukle iz svih kućnih zakloništa, pomoliše se ili pojedince ili u manjim hrpama jadni ostaci gragjanskog pučanstva, koje je osta o vjerno Austriji i koje nije moglo pregorjeti da ostavi grad, već je toliko mjeseci ustrajalo usprkos bombardovanju, ubijanju i zaraznim bolestima, plačući od radosti. Ovi ljudi izigjoše iz svojih podrumskih skrovišta, ljubili su svojim oslobodiocima skutove haljina i sklopljenih ruku zahvaljivali su Boga, što im je dao da dožive

Rusi nijesu olakšali četama Nodvojvode Josipa Ferdinanda osvajanje Tarnova. Za njih je od najvećeg zamašaja bio ovaj grad kao željezničko stjecištę četiri željezničke pruge, kao sveza izmegju fronta u Galiciji i na Nidi i kao obrana svih stražnjih sveza za uzmak preko Rzesowa. Stoga je ruski vojni zapovjednik Ratko Dimitrijev bio vrlo strogo zapovjedio da se grad uz svaku cijenu mora održati. Upirući se o male šume izmegju Dunajca i Biale, Rusi odolijevali su u svojim rovovima usred kiše granata i šrapnela. Tanad velikog kalibra uništavala su skupa sa zakloništima u jedan put polovice satnija stražnje sveze s gradom; isto je tako topništvo obasipalo neprekidnom vatrom, kako bi se spriječilo dopremanje ruskih pričuva Rusi usprkos tome nijesu uzmakli iz svojih strijeljučkih rovova, jer su dobro znali da ih i tu čeka samo smrt od njihovih mitraljeza.

Ali u to su austrijsko-ugarske čete na pontonima prešle Dunajec kod Otfinova ispod Tarnova, te

Posljedice propasti lagje "Lusitania"

Cunard-Line i White-Star-Line obustavile su svoj promet izmegju Engleske i Amerike. izazivlje opravdanu sumnju u sposobnost enda je toliko stotina nevine čeljadi moralo za- skih napadaja. glaviti i da su ona bila žrtvama groznoga i se ukloni od "Lusitanie" opas iost di bude noga njemačkoga napadaja na lagju "Lusitania". napanuta od koga podmorskoga broda, i ismjestvorila, eda zaštiti "Lusitaniu". Čini se pak da opasula lagju "Lusitania", pokazao se skroz vladati oružanom silom. se u Bois le Prétre neprijateljski napad pred našom va- nesposobnim za otpor. I tako je Engleska donajdragocjenijih i najljepših lagja bila uništen. od neprijatelja. Bezgranična obijest i nepojmljinajteži udarac po ugled engleskoga gospodstva na moru. No ne samo su lakoumnost i nesposobnost engleskoga admiralstva izbile na vidik nakon žalosnoga udesa potopljenja lagje "Lusitania", nego su i humanost i toliko hvaljeno poštovanje Engleza prema iskrenosti i istini teško izloženi. Prije malo vremena moglo se čitati da je vodstvo ruske vojske izdalo zapovijest, po kojoj se nekoliko stotina Židova, os da gra janske ruke iz Galicije, moralo potje rati ispred ruske vojske, eda nas sprijeće da pucamo. Jednako su postupili i Englezi.

> zatvorili su lokalnu željeznicu, koja vodi iz Tarnova u Szczucin na rusku granicu, pak su tijem presjekle svezu izmegju desnoga krila vojske Dimitrijeva i ruske vojske na Nidi, na sjever Visle.

Savezničkim je četama uspjelo da i na više. drugih injesta fronta na Dunejeu probiju neprijateljsku prugu. Gdje su se Rusi još držali na zapadnoj obali, saveznici su ih pri prvome jurišu savladali, pohvatali ili bacili u rijeku. Pošto su svi prijelazi bili razoreni djelimice od nas a djelimice od Rusa, pokušali su Rusi, što su bježali, da pregaze rijeku, ili da je prebrode na splavovima. Ali kako je voda silno nabujala od okopnjeloga snijega, izgubili su tlo ispod nogu, te su se zapomagajući borili za svoj život.

Progonitelji su s najvećom odvažnosti nasrnuli na neprijateljske baterije na istočnoj obali i jurišem zauzeli ih. Momčad jedne baterije pobjegla je, kada su austrijsko-ugarski vojnici uz burno klicanje "hura" navalili na bateriju, poslije čega se zapovjednik baterije s m ustrijelio. Zapovjednik druge jedne ruske baterije pošao je ravnodušno prema neprijateljskom časniku i predao mu se. Dotle su austrijsko-ugarske čete i na jug Tarnova pobjedonosno napredovale, te su prešle preko Biale i potjerale Ruse sa visova Dobrotyna i uznapredovale prema Vilznu i Dembiczu, da obezbijede tarnovsku željeznicu i spriječe uzmak prema Rzesovu Dio Rusa povukao se na željezničku prugu, kojom su se otpremale ratne zalihe i ranjenici. U Tarnovu ostalo je samo nešto domobranstva i konjice, kojoj je bilo zadatkom da štiti uzmak i koja je dijelom pala a dijelom bila zarobljena. Tek nekoliko konjičkih odreda probilo se kroz naše redove i pridružilo se svojoj vojsci.

Padom Tarnova bila je odlučena sudbina i desnoga krila i središta Dimitrijeve vojske, dok je lijevo krilo bilo sasvijem uništeno. Proganjanjem palo je našim četama u ruke 50.000 zarobljenika i velika sila ratne zalihe. Nakon duga vremena mogli su se nje-

kriomčarstvom, oružjem, materijom za lagumanje i municijom, pak uzeše na ovu lagju putnike, eda spriječe da prijevoz ratuh s.e.stava bude uništen od njemačkih podm rskih brodo-Žalosni udes lagje "Lusitania" zadava strah i va. Na Engleze pada krivica zbog smrti jadnih žrtava na "Lusitania", jer su bili dovoljno begleskoga admiralstva da u engleskim vodama savjesni da prime nevine putnike na legju koja dovoljno zaštiti i najveće i najznačajnije lagje. Je vozila ratni materijal i jer su bili dosta ne-Nema nikoga, koga nije duboko potresla vijest sposobni da zaštite tu istu lagju od neprijatelj-

Slava engleske flote i njen ugle i pretrpjeli strašnoga rata. Treba žaliti udes tijeh nesretni- su osjetnih udaraca u ovome ratu. Njen besploka; ali njihovoj propasti nije kriv njemički dni pokušaj da silom prodre kroz Dardanele podmorski brod, koji je bacio ubitačne torpede, stvorio je malo povoljno mnijenje o napadajnego englesko admiralstvo, čiju besavjesnost noj smrzi engleske flote, a nemočnost da sprije nadmašuje samo njegova nesposobnost. Prije či u svojim vodama navješte i dogogjaj od vrlo nego li je "Lustania" krenula, njemački je po- teških posljedica pokazuje da se ne može preklisar u New-Yorku grof Benstorff javno opo- komjern) cijeniti snag i u obrani engleske pomenuo sve putnike te lagje, da ne stavljaju na mrske moći. I zbilju se i u samoj Americi čuju kocku svoga života. On je unaprijed k zao da glasovi, koji pripisuju engleskome admiralstvu će "Lusitania" biti torpedovana; ali njemački glavnu krivicu u nesreći, koja je snašla lagju "Lusise poklisar ni u tugjoj zemlji nije smatrao pro- tania", i koji s punom ogorćenosti prigovaraju što rokom. Prijezir, grdnja i psovka bili su odjek, nijed u engleska ratna lagja nije pratila "Lusikoji su njegove opomene izazvale. Engleski su tmir". Engleska i francuska štampa skriva pod listovi s nenadmašnim precjenjivanjem samih besmislenim provalama nemočna b jesa duboko sebe izjavljivali da su sve mjere stvorene, eda razočaranje, koje je izazvala uspjelost naviješte-

U Londonu i u Parizu osjećaće veliku hivali su one koji su se htjeti kladiti o tu smi- neugodnost što englesko admiralstvo nije bilo ješnu njemačku prijetnju. Ti su novinski glaso- čak u st nju da spasi englesku lagju od služvi ostali i jedinom mjerom, koju je Engleska beno naviještene propasti. Engleska je mislila da može činiti što joj je volja, pak nije čak oni nijesu imali nikakva uticaja na zapovjedni- zazirali da ostvari rat pomoću umaranja glagju ka podmorskoga broda, koji se usućio s div- proti listo i dvadeset miljuna duša. Ona je bila mljišta. U kraju na jugo zapad Lille bili su neprija- nom tačnosti naprsti na lijepu lagju. No no nemilosrdna u svojoj težnji da pokori Njemačku njega nije bilo ovećih neprijateljskih napada. Naši oklop od hartije, kojim engleska štampa bijaše šice, kada se ove dvije države ne mogu sa-

Odgovor na tu hladnokrvnu okrutnost živjela da je u njenim vodama jedna od njenih bijaše rat njemačkih podmorskih brodova, koji je sada postigao svoj najveći uspjeli. Cunard-Line i White-Star-Line, najveća engleska plovidbena društva koja vrše promet izmegju Sjedinjenih Država i Engleske, obustavila su svoje vožnje. Katastrofa lagje "Lusitania" za Englesku je više od gubitka velike pomorske bitke.

Ratni prijegled

Uspjeh pobjede u zapadnoj Galiciji koju su saveznici odnijeli a neprekidno uvećavaju udarcima svoje nadmoćne ofenzive, raste u tako ogromnim dimenzijama, kakvima nema isporegjivanja u prijašnjim ratovima pa ni u samim dogogjajima, što su pretekli današnji svjetski rat. Na širini od dajbudi 350 kilometara ruske su vojne mase prinugjene na uzmak:

nim sabljama tjerali neprijatelja i zarobljenike u hrpama prema našoj pješadiji; zatijem su dalje pojurili da zatvore pred ruskom beskidskom vojskom zmigrodsko i duklansko raskršće, što im je potpuno i uspjelo. Samo ruske predstraže mogle su se još u najvećem neredu probiti i potražiti da se pridruže trećoj ruskoj vojsci. Kada su se ostali djelovi ruskoga beskidskog zbora primakli Zmigroda i Dukli, našli su se već naprema Mackensenovoj vojsci. Iza legja beskidske vojske napredovala je već treća Boroevićeva vojska. Tada se beskidski zbor, zatvoren megju dvije vatre, dao na očajnu bitku; ali na brzo se svaki otpor slomio i veći dio ruskih četa nije već mogao da umakne svojoj sudbini.

Iza poraza kod Yperna.

Glasovi s englesko-francuske strane javljaju ovo: Drezdenske "Neueste Nachrichten" donose iz Roosendaala ovu vijest: Prema tobožnjemu zadovoljstvu, koje izrazuju engleski i francuski vojskovogje o tečeju flandrijskih bojeva, ukazuje se sasvijem obratno mutno raspoloženje u belgijskim vojnim krugovima. List "Le Patriote" nije nipošto zadovoljan sa saveznicima i istice njemačkú slogu i jednodušnost prema neslozi u savezničkom taboru. Ovaj belgijski list napominje da izmegju Frencha, Focha i Kralja Alberta nema saglasnosti u napadajima na novu njemačku prugu Steenstraate - Het - Sas-Pilkem-St. Julien. "Htjeli ne htjeli, moramo ih napasti", priznaje "Le Patriote" jer moramo opet osvojiti položaje, koji su nam oteti, ako nam je do toga da u zgodnu trenutku započnemo veliku ofenzivu... Nijemci su vrlo dobro znali da će tijem, ako navale na nas, predusresti naš napadaj, koji bi ih mogao stajati Brügge i Genta. U Flandriji su se stvari sasvijem preokrenule. Sada smo mi u opasnosti. Ypres, ključ put Calaisa, nalazi se u velikoj opasnosti. Ako neprijatelj dospije do te tačke, njegov fronat protezaće se sve od Dixmuidena u ravnoj crti, koja je već po samoj prirodi uznapredovale protiv Dabrove i Zabna. Stigavši onamo, mački husari opet ogledati kao jahači. Oni su izvuće- zaštićena, te se neće moći nikako više oteti. Do toga

Nekrcaše lagju "Lusi ania" svakovrsnim į velik dio ovih bojnih snaga, u živo srce pogogiene od neprekidnih udaraca, dvije jake ruske vojske, poslije strašnih gubitaka i s obilježem rastrojenosti, kao posljedice bijega, uzmiču bez prestanka, bez prestanka potiskivane od silnoga gonjenja. Doista katastrofalan slom, kojemu nijesu ništa mogli da pomognu ni mjestimični pokušaji otpora. Zadnje vijesti naznačuju novih mjesta, po kojima se razabire pobjedonosno napredovanje operacija savezničkih vojska. U južnoj Poljskoj Rusi su napustili svoje utvrgjene pozicije na Nidi, dok im naše čete ciko iza legja ne daju mira. U Galiciji ruske bojne snage povlače se sasvim; nji hova se kriza pooštrava bez prekida; odvojeni, rasstrojeni, oni nastoje da spase potučene djelove vojske; u izmiješanim, raspanutim kolonama, u prilikama u kojima se raspoznaju obilježja strave, Rusi bježe put istok, pravcem prema tri glavne sveze: duž željeznice Karlo Ljudevit preko Rzeszova prema Jaroslavi, duž ceste, koja vodi preko Dinova u Przemysl, i duž poprečne željeznice od Sanoka prema Chyrovu. Ali duž ovih tračnica a isto vrijeme miču se i saveznici progonitelji, i to sa neodoljivom snagom, bez pometnje, kao jedan sam čovjek, djelujuć: tačnošću stroja za uništavanje. Na sjevernoj liniji bio je osvojen Rzeszow tim bila je stećena i željeznica Jaslo-Rzeszow koja vodi u Visločku dolinu, i koja je važna poprečna sveza izmegju željeznice Karlo Ljudevit i galičke transverzalne pruge.

U središnjoj osi ovog polja, na kojemu se gonjenje razvija, saveznici su doprli do Dynova; odavle, kako je poznato, teče San istočnim pravcem prema Przemyslu, koji je po prilici 40 kilometara udaljen. Inače savezničke čete već su prešle preko srednjeg tijeka Sana izmegju Sanoka i Dynova. Na južnoj pruzi saveznici već su zapremili Sanok i Lisko. Tim u isto vrijeme u našim rukama i željeznica Homonna-Zagorz, koja vodi preko Lupkovskog sedla. Ali ovo zemljište, što su saveznici stekli, od kritičke je vrijednosti po one jake neprijateljske snage, koje oježe iz kraja oko Sanoka i Liska prema istoku; jer bas u ovom prostoru bijahu se slegle znatne skupine vojske Dimitrijeva, potučene u zapadnoj Galiciji, i glavni djelovi vojske generala Brusilova, suzbijene sa Karpata. Oticanje ovih bojnih snaga prema istoku ne bi se imalo izvršiti bez teških opasnosti, ako se uzme u obzir blizina progonitelja, koji se pomiču sa zapada i pobočni pritisak naših karpetskih snaga, koje kod Polone stoje na samih 14 kilometara na jug sredine ovog defilèa. Megjutim uzmicanje ruskog karpatskog fronta doprlo je dalje na istoku. Saveznici preuzeli su ofenzivu na cijeloj liniji, ubrojivši i oporsku dolinu, dok su se Rusi morali povući. Od Nide do Stryja saveznici su u pobjedonosnoj ofenzivi, njihova provala u Galiciju udarila je u srce ruskog vojnog gorostasa u širokom frontu, pomaknuvši se za 100 kilometara dalje i satrvši svaku opreku. Grozna rana danimice se dalje razdire, u širinu i dubinu.

Po jednom neutralnom izvještaju, sama je vojska Dimitrijeva brojila 300.000 ljudi; sudeći na oko, polovica morala bi biti zarobljena, drugi oveći dio momčadi što mrtvo što ranjeno, dok je ostali dio zapleten u trajnu krizu bijega. A ruski karpatski fronat, gdje su u bojevima od više mjeseci prinijeli strašnih ljudskih žrtava, dijelom je sasvim skršen, dijelom uzmiće; jedna je nedjelja uništila ono, u što ruska vojna uprava bijaše uložda ogroman kapital ljudskih života. Ali to sjajnije blista se pobjeda, koju saveznici rame o rame odnose u ovoj najstrahovitijoj bici svjetske istorije.

ne smije nikako doći. Sav rat zavisi od ovoga boja, u koji se sada moramo upustiti. A ko će nositi žrtve? Zar i opet naša mala vojska? Belgijci su se već jednom žrtvovali za saveznike poslije pada Anverse. Zaštićivali su Nieuport i La Panne. Kod Lizerna odlučile su bojem samo naše čete, što dokazuje i brzojavna zahvala francuskoga generala Focha, koji je brzojavio našemu generalu Ceunimgku: "Vi ste spasili položaj". Pa zar da belgijske čete opet budu žrtvovane iz strategijskih razloga? Ne! Dužnost valja izvršiti u razmjeru prema raspoloživim silama!..."

Nema sumnje da je Kralj Albert zatražio od Focha i Frencha, da se belgijske čete bolje čuvaju, jer inače ne bi vladin list tako jasno govorio.

Pet bolničkih vlakova s belgijskim ranjenicima prispjelo je u Calais. Na pitanje novinskih izvjestitelja jedan je potčasnik odgovorio: "Bilo je upravo uža-sno. Moralo bi se dogoditi čudo, kada bi mi porazili Nijemce". Poperinghe je na polak razrušen. Tri njemačke granate zahvatile su tržnicu, poslije čega je buknuo požar, koji je obratio u prsh i pepeo 83 kuće. Na 27 aprila počelo se pučanstvo seliti. Mjesta Bolsinghe i Wolsten više nema. Sančevi se protežu na mjestu, gdje su još prije tri sedmice stajale te varošice. "Le Havre" javlja, da je od 25 aprila smješteno 18.000 bjegunaca u Caën-u, Nantes-u i Brest-u, da odatle uzmognu što prije biti prebačeni u južnu Francusku. "Nevolja ovih ljudi dojimala se Francuza, koji su i sami već teško stradali. Plakali su skupa sa sa bjeguncima i tješili ih ... Tako završuje pomenuti list svoj izvještaj, koji je pun čežnje za mirom.

Zanimljiv je i prikaz o raspoloženju u engleskim časničkim krugovima, koji pruža jedan holandski trgovac iz Calaisa:

"Calais je danas arsenal pod engleskim vrhovnim nadzorom. To otvoreno priznaju i Francuzi i Belgijci. Danas je taj grad dobio sasvim drukčiji izgled, nego li ga je imao u mirno doba, kada je bio jedno od francuskih trgovinskih središta. Rekao bih,

e l'iscasso si e dà in

proca della

nento

Sazivna obznana.

Na temelju podignuća cijeloga c. kr. i kr. ug. narodnoga ustanka, što je naregjeno od Njegova Veličanstva, uzet će se u službu narodnoga ustanka pod oružjem osobe podložne narodnom ustanku, koje su rogjene u godinama 1878. inkluzivno do 1890., a sad još ne služe u zajedničkoj vojsci, u ratnoj mornarici, u domobranstvu ili u žandarmariji niti vrše u narodnom ustanku službu narodnoga ustanka pod oružjem na temelju svoje lične dužnosti narodnoga ustanka, ako se kod ponovnoga pregledavanja nagje, da su za to sposobne.

Ovaj se saziv tiče takogjer onih, za koje se kod prijašnjega pregledavanja našlo, da su sposobni za službu narodnoga ustanka pod oružjem, ali su kod prezentiranja pušteni na dopust kao nesposobni.

Na pregledavanje ne treba da dogju: Oni koji već sada — ma i bez oružja vrše službu narodnoga ustanka, i to barem od 1 aprila 1915, a kod korporacija podložnih narodnom ustanku od 26 oktobra 1914, sve dotle dok su u tom

2. liječnici (doktori medicine);

3. vojnički gažiste u miru i u odnošaju izvan službe

4. oni, koji su radil mane, koja čini nesposobnim za svaku službu, u opće oprošteni od dužnosti narodnoga ustanka, ako imaju otpusnicu narodnoga ustanka ili svjedodžbu o oprostu od narodnoga ustanka, dotično ako su već u svoje doba izbrisani u popisu novaka;

5. oni, koji su radi rane superarbitracijom ili nagjeni "nesposobnima za oružje" kao osobe podložne narodnom ustanku ili otpušteni iz zajedničke vojske, ratne mornarice, domobranstva ili žandarmarije;

6. osobe, kojima manjka jedna noga ili ruka, koje su slijepe na oba oka, gluhonijemi, kreteni ili osobe, koje su od suda proglašene ludim, mahnitim ili glupim, ako nije i onako već do sada izrečeno, da su oproštene od službe narodnoga ustanka, nadalje druge osobe, koje su duševno bolesne i koje boluju od padavice, i to svi ti, ako je dotični dokaz prikazan kod

 osobe naznačene u §-u 29, vojnoga zakona (zaregjeni svećenici, osobe namještene u duhovnoj pastirskoj ili duhovnoj učiteljskoj službi, kandidati duhovnoga stališa zakonito priznatih crkava i vjerskih društava), ako to svoje svojstvo potrebitim dokaznicama dokažu kod kotarske političke vlasti;

8. oni, za koje se kod prijašnjega pregledavanja našlo, da su sposobni za službu narodnoga ustanka pod oružjem, no bili su od te službe riješeni, ako to rješenje još sada pravno postoji.

Svi, koji su po gornjim odredbama dužni doći na pregledavanje, valja da se*) prijave u općinskom uredu (kod magistrata) onoga mjesta, u kojem borave u času, kad se izda ova obznana.

Dužnost prijave tiče se kod ovoga pregledavanja takogjer onih, koji u općini svojega boravišta imaju zavičajno pravo.

Osobe podložne narodnom ustanku valja da se kod prijave iskažu primjerenim dokaznicama (krštenicom ili svjedodžbom rogjenja, domovnicom, radničkom ili služinskom knjigom, iskaznicom narodnoga ustanka, što im je eventualno izdana kod prijašnjega pregledavanja itd.)

Tkogod se prijavi, izdat će mu se iskaznica narodnoga ustanka, koju valja da pomno čuva i donese na pregledavanje

Ta iskaznica je takogjer potvrda njegove prijave i daje mu pravo na besplatnu vožnju na željeznicama i parobrodima na pregledavanje i natrag (izuzevze vlakove), zatim takogjer — ako se kod pregledavanja nadje, da je sposoban - na besplatnu vožnju kod dolaženja pod barjak u službu.

Tko propusti prijavu, strogo će ga kazniti politi-

AND A CONTRACT OF THE SECOND CONTRACT OF THE

Pregledavanje:

Osobe podložne pregledavanju pozivaju se, da dogju pred povjerenstvo narodnoga ustanka za pregledavanje, eda se ponovno ispita, da li su sposobne za službu narodnoga ustanka pod oružjem.

Povjerenstva narodnoga ustanka za pregledavanje uredovat će u vrijeme od 25 maja do 15 juna 1915. Mjesto, dan i sat uredovanja obznanit će s : posebnim oglasom.

Na koje je povjerenstvo upućena koja osoba podložna pregledavanju, ravna se po općini, u kojoj se prema svojem boravku imala prijaviti

Koji su nesavladivim zaprekama bili zapriječeni doći u dane pregledavanja, što dolaze za njih u obzir, valja da dogju pred povjerenstvo za naknadno pregledavanje. Napose će se oglasiti, kada će i gdje funkcijonirati povjerenstva za naknadno pregledavanje.

Tko ne dogje na pregledavanje, kaznit će se po zakonu od 28 juna 1890, L. d. z. br. 137, o kažnjenju

F) Rok je naznačen Obznanom što će se u svakom političkom kotaru javno pribiti sa strane kotarskog Poglavarstva.

da se po Calais-u najbolje vidi, kako je bilo rgjavo zajedničko djelovanje saveznika. Ako se upustite u razgovor s Francuzom, psovaće Engleze, koji svaki dan više traže. A kada se sastaneš s Englezom, uzdahnuće: "Ah, kamo sreće, da već jednom možemo ostaviti zamazanu Francusku!"... Belgijanac je još najpristojniji. Mnogo doduše ni on ne drži do svojih prijatelja, ali nekako osjeća, da se Francuzi bore za oslobogjenje Belgije. "Ali Francuzi igraju kako im Engleska svira", vele. Za čudo je kako Belgijanci i Francuzi osjećaju odvratnost prema Englezu. Oni vele: "Englezi se ponašaju kao da su kod svoje kuće". Osobito se razabrao ovaj antagonizam, kada su engleskim ranjenicima bilo odregjene uredne bolnice, a drugima daščare.

Dogodio se vanredan slučaj. Jedan engleski časnik ćušio je na ulici nekog francuskog stražmeštra, što ga nije pozdravio. Na to se francuski i belgijski vojnici zauzeše za stražmeštra, a engleski opet za svoga časnika, i malo poslije toga su se potukli. Mješoviti ratni sud osudio je Francuza na 14 dana zatvora, a ostale na manju kaznu.

Kako je megju prostim vojnicima, tako je i megju časnicima. Iza boja kod Neuve Capelle hvale se Englezi da oni prinose veće žrtve nego li Francuzi. Ostende ih, vele, stoji 350.000 ljudi! A tako znadu cijenu za svaki grad. Svi su uvjereni da će se morati jako napeti, da izvojuju jednom kakovu veliku pobjedu, koja bi elektrizovala svu uspavanu savezničku vojsku. Inače bi se rat mogao vući još dvije godine. "Pobjedu hoćemo!" kliču s jedne strane; s njemačke se pak čuje se odjek; "Ne može da bude!".

vogjenja na to.

Dolazak pod barjak:

Kada i kamo će se osobe, za koje se nagje, da su sposobne, doći pod barjak, doznat će one kod pregledavanja.

Osobe, za koje se kod naknadnoga pregledavanja nagje, da su sposobne, valja da dogju pod barjak za 48 sati poslije svojega pregledavanja

Takogjer tko ne dogje ili tko zakasni pod barjak, kaznit će se po gore spomenutom zakonu.

Pogodnosti: Osobama podložnim narodnom ustanku, koje su ili u svoje doba kod novačenja dokazale ili sada kod pregledavanja dokažu naučno osposobljenje, što je po vojnom zakonu utvrgjeno za pogodnost jednogodišnje prezentne službe, podjeljuje se dozvola, da za svoje službe u narodnom ustanku nose znak jednogodišnjega dobrovoljca.

Onima, za koje se za pregledavanja nagje, da su sposobni, takogjer je slobodno dobrovoljno stupiti u zajedničku vojsku ratnu mornaricu ili domobranstvo. Stupa se dobrovoljno ili na tri godine - kod ratne mornarice na četiri godine - prezentne službe ili za vrijeme, dokle bude trajao rat.

No poslije prezentiranja dopušteno je u svim tim slučajevima dobrovoljno stupiti samo kod vojnoga tijela, kojem je dotična osoba dodijeljena kao narodni u-

Saziv i pregledavanje bosanskohercegovačkih zemaljskih pripadnika.

Oglasuje se, da se pozivaju u službu pod oružjem takogjer grupe bosansko-hercegovačkih zemaljskih pripadnika podložnih službi u evidenciji druge rezerve, što odgovaraju gore naznačenim osobama podložnim narodnom ustanku.

Ako oni borave u kraljevinama i zemljama zastupanim u carevinskom vijeću, valja da se do 15 maja 1915, prijave kod općinskoga ureda, dotično magistrata općine svojega boravišta i donesu dokaznice kazane u ovoj obznani, te će ondje primiti iskaznicu, koju treba da pomno čuvaju i s kojom će doći što prije na pregledavanje k c. i kr. kotarskom popunidbenom zapovjedništvu u čijem se području nalazi njihovo boravište.

Osobama podložnim službi u evidenciji druge rezerve daje se na temelju iskaznice besplatna vožnja na željeznicama i parobrodima do najbližega c. i kr. kotarskoga popunidbenog zapovjedništva i natrag.

Zadar, 1 maja 1915.

Potpisujte svi ratni zajam!

0000

Kakav je bio naš položaj nazad šest mjesecî za vrijeme izdanja prvog ratnog zajma, a kakav je sada! Nada, da neprijatelji neće nas i našeg vjernog saveznika nadvladati, pretvorila se je uslijed naših sjajnih pobjeda u stalnost, koja je začudila cijeli svijet!

Neprijatelji, pa bili jaki i mnogobrojni koliko mu drago, počeli su popuštati, te već vidimo plodove naseg ustrajanja!

Ekonomska budućnost iza rata pripada onome, koji bude znao i htio bolje odoljeti; borba se ne vodi samo o političku nego i o ekonomsku budućnost carevine, o blagostanje njena pučanstva, o pitanje, u kojoj mjeri mi treba da učestvujemo u dobrima, koja proizvode zemlja i ljudski mar.

Sjajan nam je primjer dao-na jeni saveznik: ugledajmo se! Red je nami!

Stoga polpisuste svi drugi rutni zajum! Supskripcija (prijavljivanje) počela je na 8 svibnja a prestaje u subotu 29 svibnja 1915 u podne.

Uvjeti potpisivanja povoljniji su nego li oni pr-

Supskripcijska cijena iznosi samo 95:25 K. ili bolje samo 94:75 K., buduć da su se banke odrekle provizije od 1 '

Ko sada isplati samo 94:75 K., prima na 1 svibnja 1925 sto kruna. Za punih deset godina uživa dobit od 5 1/0 K. za 94:75 K., t. j. kamatnjak od 6 1/4 Kamati se isplaćuju posticipatno na 1 svibnja i 1

Rentna štedionica, ustrojena od poštanke štedionice, pruža i manje imućnim mogućnost, da potpišu ratni zajam, jer od svojih prišteda mogu dobiti državnu obveznicu ratnog zajma u kvotama od 75, 50 i

Imućniji mogu dobiti obveznice od 100, 200, 1000, 2000 1 10.000.

Pri potpisivanju do 200 K, ima se cijena uplatiti odmah pri prijavljivanju

Ko potpiše više od 200 K., ima da uplati pri prijavi 10 % nominalne vrijednosti, 26 lipnja i 27 sr-pnja po 25 %, na 27 kolovoza 20 % a na 24 rujna

1915 ostatak protuvrijednosti. Prijavljivanje slijedi kod svih poštanskih ureda,

novčanih zavoda i štedionica, gdje se mogu primiti sva potrebita razjašnjenja. E da se olakoti potpisivanje, Austro-ugarska ban-

ka i blagajna za ratne zajmove udjeljuju uz pogo-

dovani kamatnjak zajmove na vrijedonosne pa-

pire, a uz to blagajna za ratne zajmove udjeljuje zajmove uz zalaganje hipotekarnih tražbina. Svako dakle može da potpiše ratni zajam. Sa svih strana naše Monarhije dolaze vijesti, da potpisivanje i drugog ratnog zajma krasno napreduje.

Pored takve požrtvovnosti u cijeloj carevini, duboko sam uvjeren, da će se i kod nas ona toliko i toliko puta zasvjedočena revnost, da se za sjaj Prijestolja i za slavu Domovine dade što se može, pokazati u najljepšem svijetlu, tim više što je tu po srijedi čast i ugled našega naroda, koji će znati i htjeti da pokaže, da potpuno shvaća ozbiljnost vremena i svoju dužnost.

U Zadru, dne 15 svibnja 1915. C. k. Namjesnik: Attems -. r.

Zadnje vijesti.

O

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Cesar Franjo Josip Caru Vilimu.

BEČ, 15. Javljaju iz stana ratne štampe: Cesar Frano Josip poslao je njemačkom Caru ovaj telegram: "U velike zahvalan na Tvome vrlo ljubeznom saopćenju, da si Nadvojvodi Fridrihu i generalu Confadu udijelio visokih odličja, uvjeravam Te o Mojoj želji da Tvome poglavici generalnog štaba generalu v. Falkenhaynu, koji je u jasnoj spoznaji inicijativno preduzeo i izvršio pomicanje znatnih djelova Tvoje hrabre vojske put Galicije, pokažem Svoje | mora osvrnuti, možda će se morati revidovati dobrozahvalno priznanje vjernog duha pobratimstva u ratu. I voljački sistem.

neposluha spram vojničke sazivne zapovijedi i za- | Nadajući se u Tvoj milostiv sporazum, udjeljujem mu veliki krst prvog Reda Sv. Stjepana, a njegovom prokušanom saradniku, poglavici operacijskog odsjeka, pukovniku Tappenu vojni krst za zasluge drugog razreda sa ratnom kolajnom. Neka božji blagoslov prati naše tijesno, savezne vojske. U vjernom prija-Franjo Josip.

Autograf njemačkog Cara Nadvojvodl Fridrihu.

BEC, 14. Javljaju iz stana ratne štampe: Njemački Car upravio je višem zapovjedniku vojske Nadvojvodi Fridrihu autograf, kojim ga moli, da na uspomenu na dane, u kojima se pod svijesnim odlučnim višim vodstvom Nadvojvode, vještinom naših vogja i neisporedivom hrabrosti naših četa, izvojevala slavna pobjeda u bici kod Gorlice i Tarnova, primi najviše vojeno odlikovanje njemačke vojske Red "Pour le mérite", koji predaje lično Nadvojvodi. Nadvojvoda će biti zadovoljan, što je njemački Car udijelio to isto odlikovanje vjernom poglavici Nadvojvodina generalnog štaba generalu Hötzendorfu.

Red "Pour le mérite" Nadvojvodi Fridrihu i Conradu.

BERLIN, 14. Car Vilim udijelio je višem zapovjedniku vojske Nadvojvodi Fridrihu i poglavici generalnog štaba Conradu Red "Pour le mèrite".

Cesar Franjo Josip i Car Vilim poglavici našeg generalnog štaba Conradu Hötzendorfu.

BEC, 14. Iz stana ratne štampe javlja se: Kao što se sada doznaje, poglavica generalnoga štaba Conrad Hötzendorf dobio je povodom značajnih uspjeha savezničkih vojskî u zapadnoj Galiciji ova previšnja ručna pisma:

Od Cesara Franja Josipa:

"Operacija, koju ste Vi vrlo umno zasnovali, dovela je do lijepa taktičnoga uspjeha u zapadno Galiciji, koji će se po Božjoj volji dalje razviti dovesti ka konačnoj pobjedi. Najviše povjerenje Vasega višega zapovjednika vojske, koje Vi uživate, unutarnje zadovoljstvo, koje morate osjećati radi ploda Vaše radinosti, najljepša Vam je nagrada. Moje vrlo toplo priznanje, Moja duboka zahvalnost i Moje potpuno povjerenje Vama je pouzdano".

Od njemačkoga Cara Vilima:

"Vaša djela u vjernome podupiranju Nadvojvode Fridriha pri pripremanju a posebice pri izvedenju slavne bitke kod Gorlice i Tarnowa pripadaju za sva vremena povijesti. Kao i uvijek, Vi ste pri tome nastojali da unaprijedite i udubete nepomično brastvo u oružju izmegju vodstava naših vojski i četa. Sa zahvalnim priznanjem udjeljujem Vam stoga Red "Pour le mérite", koji sam vam osobno predao".

Nadvojvoda Fridrih Ministru-predsjedniku Stürgkhu.

BEČ, 14. Javljaju iz stana ratne štampe: Prigodom ratnih uspjeha u Galiciji Nadvojvoda Fridrih primio je još čitav niz čestitaka, megju kojima i od Ministra predsjednika Stürgkha, kojemu je ovako odgovorio:

"Ganuta srca najtoplije zahvaljujem Vašoj Preuzvišenosti na radosnom i patriotskom čestitanju, što ste mi izrazili u ime Vlade prigodom pobjedonosnih uspjeha naših savezničkih četa, koje se junački bore, i moga previšnjeg odlikovanja. Božji blagosov pratio naše slavno oružje na njegovu pobjedonosnom putu.

Ministarska kriza u Italiji. Nalog Marcori.

RIM, 15. Kako javljaju "Giornale d'Italia" i Tribuna", Kralj je povjerio predsjedniku Komore Marcori obrazovanje kabineta. Marcora je sebi pridržao da sutra odgovori. Marcora je vijećao sa Salandrom, a u večer sa Giolitti, pak je pošao ka Kralju, da ga izvijesti.

Gjačke demonstracije u Rimu.

RIM, 14. Jutros nekoliko stotina gjaka, koji su za intervenciju, pošlo je na trg Montecitorio i prodrlo u avliju Parlamentne zgrade, gdje su porazbili stakla u portalu i na prozorima pročelja. Zastupnicima, koji su tu bili, parlamentnim činovnicima i poslužnicima uspjelo je da ih potjeraju iz avlije, na što su se demonstranti udaljili. Radi ovog dogagjaja bio je otpušten policijski komesar, kome je povjerena nadzorna služba u parlamentnoj zgradi.

Radi očuvanja javne bezbjednosti i javnoga poretka u Italiji.

RIM, 15. Vijest agencije "Stefani": Prema za-ključku Ministarskoga Vijeća Ministar predsjednik Salandra uputio je prefektima okružni telegram, kojim se oni ovlašćuju da u slučaju nužde prenesu na vojenu vlast upravljanje službom javne bezbjednosti i zaštitu javnoga poretka. No Vlada se pouzdava da će talijanski narod ukloniti od sebe nedoglednu štetu, koju bi u sadanjemu času mogao nanijeti prizor gragjanske nesloge i bijesne neobuzdanosti političkih strasti. Neodziranje na poštovanje prema inozemcima sramota je za civilizaciju.

Službeno tursko izvješće.

CARIGRAD, 15. Iz glavnoga stana javlja se: Kod Ariburnu na Galipolju neprijatelj ne može da krene naprijed iz šančeva, i ako je primio pojačanja. Na odsjeku Sedil-Bahra neprijatelj miruje. Englesku oklopljenu krstaricu "Goliath" potopio je torpedni razbijač "Muavenet-i-Milije", koji se u dobru stanju povratio. Oklopljena krstarica "Charles Martel" bila je dva puta pogogjena od baterije anatolske obale.

Dvije engleske ratne lagje propale u Dardanelima.

CARIGRAD, 15. Govori se da je više torpeda pogodilo oklopljenu krstaricu "Goliath". Po vijestima, koje zaslužuju da im se vjeruje, potopljen je i engleski torpedni razbijač.

Pred vjerojatnim uvedenjem redovne vojene obvezanosti u Engleskoj.

LONDON, 15. Lord veliki kancelar Haldane izjavio je u Gospodskoj Kući: Mi se borimo za opstanak. Poradi ogromne nužde, na koju se zemlja

Potjera za Nijemcima u Engleskoj.

LONDON, 15. Jučer su se u više gradskih k tara ponovili napadaji na Nijemce. I dućani su b razoreni. U istočnome Londonu svjetina je tjerali Nijemce po ulicama i bacala se na njih kamenjen I u više mjesta Essexa bilo je ozbiljnih izgreda.

L' affondamento del "Lusitania"

L'ex Ministro delle Colonie di Germania, Dern burg, una delle personalità più stimate nel mond commerciale e politico della Germania - che trova attualmente negli Stati Uniti per una propa ganda di pace - ha dichiarato, a proposito dell'a fondamento del "Lusitania", che i Tedeschi affonde rebbero altre navi, se queste trasportassero muni zioni da guerra, fossero pure protette dalla bandier

Com'è naturale, parecchi giornali strillano: m gli strilli d'ordinario significano deficienza di buon

Certamente il caso del "Lusitania", nel quale perdettero la vita circa mille persone è penoso doloroso: ma la responsabilità di chi è?

È vero, o non è vero, che l'Ambasciatore Germania presso gli Stati Uniti, conte Bernstorff fec pubblicare per cinque giorni consecutivi nel mod più diffuso avvisi speciali nei quali si avvertivan tutti i passeggeri per l'Inghilterra e per la Francia non imbarcarsi sui grandi piroscafi della "Cunar Line", perchè correvano il grave rischio di esse affondati nella zona di guerra delle acque ingle essendo quei piroscafi qualificati e considerati con incrociatori ausiliari, che avevano in altri viaggi tra sportato armi e munizioni e pezzi di sottomarini, cui difetta l'Inghilterra?

Siccome nessun giornale americano ha potuli contestare che lo stesso "Lusitania" in due viag precedenti era partito da New-York con 744 casse munizioni, 300 casse di accessori per equipaggiamen militari, 7000 armi da fuoco, cannoni da campagna due di calibro 381 - e poichè era notorio che bordo vi erano artiglieri di marina per ogni ev nienza, - ad ognuno parrà umanissimo e cavalle resco l'avviso che l'Ambasciatore di Germania fe pubblicare nei cinque giorni precedenti l'ultima pa tenza del "Lusitania", avvertendo dei pericoli c poteva andare incontro.

Or bene, che cosa risposero i giornali inglesi Misero in ridicolo l'avvertimento, chiamandolo l bluff dell' Ambasciatore tedesco, aggiungendo che velocità del "Lusitania" era tale da lasciarsi indieti tutti i sottomarini tedeschi, se anche più veloci quello che sono.

Così posta nei suoi veri termini la questione fatto, si può comprendere che i giornali american strillino per conto dei fornitori, ai quali tornav molto comodo vendere e spedire in contrabbano agli Inglesi armi e ogni specie di munizioni e str menti da guerra - ma di fronte ai fatti e alla reall c'è poco da strillare.

Se non che, data la dichiarazione di zona guerra delle acque inglesi, notificata a tutti gli St neutrali nessuno può contestare che la Germania no abbia agito come aveva diritto di agire.

La perdita di mille vite umane, come dicemm in principio, è senza dubbio penosa, ma la guel stessa in sè e per sè, nella quale cadono quasi gi nalmente migliaia di creature umane, non è foi dolorosa e penosa?

E poichè chi l'ha resa possibile è specialment Inghilterra, giacchè senza di essa, Russia e Franc non si sarebbero mai azzardate a provocarla, cosi recriminazioni sono perfettamente inutili, come vi gono poco gli strilli dei giornali americani, i qui vedono un po' disturbati gli interessi dei loro com patrioti contrabbandisti.

- The constant ITALIJA.

Javljaju iz Rima "Fremden Blattu":

List "Stampa", koji je blizu Giolitti-u, naglasuj da je sami Kralj pozvao Giolitti-a na razgovor i Giolitti nije molio da bude primljen.

"Stampa" zatijem prosljegjuje: "Kruna i Vlad ne bi mogli jurnuti zemlju u rat, a da ne čuju nj gov vrlo ugledni glas. Giolitti je po svojoj dužnos iskazao s potpunom jasnoćom i otvorenošću svo protivnost ratu. Kada Giolitti drži da se austrijs ponude mogu primiti, Vlada se mora osvrnuti na To uvjerenje ima posljedicom da se općeni odahnulo. Svijet se osjeća oslobogjenim od pritis razglašivanja vijestî da je Italija već neopozivo skle pila utanačenja sa Trojnim spurazumom. No mi sm još prosti. Nikada pak nije prekasno, da se izbjegi strašni ratni bič i da se ragje prihvati korisno i mirt riješenje".

Palamenghi Crispi utvrgjuje u listu "Concordia da većina ozbiljnih političara zazire od rata, ali nema srčanosti da se bori protiv zločinačkoga lud onijeh koji podbadaju na rat. U ostalome su svi parlamentarci uvjereni da bi pri prvome talijanskon neuspjehu revolucija digla glavu u unutarnjosti z mlje. Palamenghi Crispi obraća se razboru Talijanao da zaustave kobni udes.

"Avanti" piše: "Od nekoliko su dana cijeloga svijeta uperene na Italiju. Hoće li se neki danji član Trojnoga saveza uplesti u rat ili neće Kada bi sami talijanski narod imao da odluči, ta bi se on, usprkos vici nekoliko šovinističkim načino uzrujanih krugova, izjavio za održanje neutralnosti za mir. Bio bi ošter udes ne samo po Italiju, nego po cio svijet, kada bi se kod naroda, koji do sa nije morao da ratuje u svojoj zemlji, raspalilo rati raspoloženje u času, u kome po svima ostalim drž8 vama znatno raste upravo raspoloženje za mir".

I colloqui di Giolitti col Re e col Salandra.

Telegrafano da Roma al "Fremden-Blatt" in da 12 corr.: Sotto il titolo "Esagerazioni" la Tribul nel suo articolo di fondo scrive:

"Nei circoli giornalistici e parlamentari circol no le voci più contraddittorie, e si traggono le P esagerate deduzioni riguardo ai colloqui avuti dall' Giolitti con Sua Maestà e con l'on. Salandra.

Noi non pretenderemo certo di fare in propos rivelazioni e di dare informazioni precise e partic a u Engleskoj.

se u više gradskih ko emce. I dućani su bi onu svjetina je tjerali se na njih kamenjem e ozbiljnih izgreda.

el "Lusitania"

nie di Germania, Dern ù stimate nel mond Germania — che Uniti per una propa o, a proposito dell'a he i Tedeschi affonde trasportassero muni protette dalla bandier

giornali strillano: ma o deficienza di buon

"Lusitania", nel quale persone è penoso

che l'Ambasciatore i, conte Bernstorff fed consecutivi nel mod quali si avvertivan rra e per la Francia iroscafi della "Cunar ave rischio di esse a delle acque ingles iti e considerati con ano in altri viaggi tra ezzi di sottomarini,

americano ha potuli itania" in due viag -York con 744 casse ori per equipaggiamer annoni da campagna iè era notorio che marina per ogni ev manissimo e cavalle ore di Germania fe recedenti l'ultima par endo dei pericoli c

ero i giornali inglesi ento, chiamandolo u , aggiungendo che le da lasciarsi indietr anche più veloci

termini la questione i giornali american tori, ai quali tornav edire in contrabband di munizioni e str ite ai fatti e alla realt

ficata a tutti gli Sta e che la Germania no di agire. mane, come dicemm penosa, ma la guer

niarazione di zona

ale cadono quasi gi umane, non è for ossibile è specialment essa. Russia e Franc

e a provocarla, cosi nte inutili, come vi ali americani, i qua teressi dei loro cor

n Blattu":

zu Giolitti-u, naglasuj

li-a na razgovor i mljen. guje: "Kruna i Vlad

at, a da ne čuju nje e po svojoj dužnos i otvorenošću svo drži da se austrijs mora osvrnuti na om da se općeni obogjenim od pritisk a već neopozivo sklo razumom. No mi sm kasno, da se izbjegu rihvati korisno i miri

je u listu "Concordia azire od rata, ali iv zločinačkoga ludi ostalome su svi ri prvome talijanskon u u unutarnjosti z se razboru Talijana

oliko su dana iju. Hoće li se neks lesti u rat ili neće imao da odluči, tao šovinističkim načino držanje neutralnosti amo po Italiju, nego naroda, koji do sa zemlji, raspalilo rat svima ostalim drža oloženje za mir".

col Re e col

Fremden-Blatt" in da gerazioni" la Tribu

parlamentari circol e si traggono le colloqui avuti dall' l' on. Salandra.

to di fare in propos ioni precise e partic

Crediamo però, per quanto riguarda il colloquio col Re, di potere osservare che con ogni probabilità esso avrà avuto luogo secondo le norme costituzionali; vale a dire che ii colloquio non si sarà affatto svolto in una discussione, ma in una semplice e franca esposizione che l'on. Giolitti, rispondendo alle, domande del Re, avrà fatto delle sue opinioni su tutti i punti del grave e complesso problema.

Anche per quanto riguarda il colloquio Giolitti-Salandra, abbiamo ragione di ritenere esagerate ed anche non corrispondenti a realtà gran parte delle affermazioni che si fanno su di esso. Noi non crediamo affatlo che questo colloquio si sia svolto come affermano tanti dei pretesi informatori - quasi come un duello di due tesi, l'on. Salandra sostenendo la tesi della guerra e l'on Giolitti quella della pace, e rimanendo ognuno della propria opinione. Noi crediamo che in questo colloquio la prima cura dell' on. Salandra debba essere stata di mettere l' on. Giolitti perfettamente al corrente della reale situazione diplomatica, quale non può essere conosciuta che dal Governo, e di esporre le deduzioni che egli e i suoi colleghi avevano dovuto trarne. Da parte sua l'on. Giolitti, messo in possesso di tutti i dati della situazione, avrà probabilmente espresse, con la sua solita franchezza e chiarezza, le proprie opinioni sui problemi della situazione.

I due insigni uomini si erano incontrati appunto per potere chiarire certi punti d'informazione, ed esporsi le proprie impressioni ed opinioni, evitando che si formassero e cristallizzassero equivoci pericolosi e dannosi. E noi riteniamo che l'effetto di questo scambio d'informazioni e di opinioni, sia stato notevolmente serenatore."

DALMATINSKE VIJESTI

Zemaljski Odbor Višem Zapovjedniku Vojske Nadvojvodi Fridrihu.

Zemaljski je Odbor upravio slijedeću brzojavku: Njegovoj Cesaro Kraljevskoj Visosti Nadvojvodi Fridrih-u feldmaršalu (Armeeoberkommando).

Sjajna pobjeda u zapadnoj Galiciji i na Karpatima kojom se je naša vojska pod Vašim mudrim vodstvom proslavila svojom nenadkriljivom hrabrošću i neumornom ustrajnošću, našla je najživlji odjek u Kraljevini Dalmaciji.

Zemaljski Odbor u ime svoje i naroda od njega zastupana moli Vašu Visost, da blagoizvoli primiti najsmjernija i najsrdačnija čestitanja na tom velikom uspjehu, popraćena živom željom, da krv junački prolivena za Cesara i Kralja i za domovinu bude urodila blagoslovlje im plodom za Monarhiju i njezine

Predsjednik Ivčević v. r. Njegova Visost prejasni Nadvojvoda Fridrih

odgovorio je sa slijedećom brzojavkom: Gospodinu Predsjedniku Sabora D.ru Ivčeviću

Zadar. Najtoplije zahvaljujem Gospodinu Predsjedniku Sabora i pučanstvu Kraljevine Dalmacije, uvijek vjerne Cesaru i Carevini na čestitanjima meni izraženim tako patriotičnim riječima prigodom pobjedonosnih uspjeha naših saveznih preslavnih vojska

viši zapovjednik vojske.

Vojena odlikovanja.

Zapovjedništvo balkanskih bojnih snaga udijelilo je radi priznanja hrabroga držanja pred neprijate-

srebrenu medalju prvoga razreda za hrabrost: vodniku naslovnome stražmeštru Marku Grgiću, vodnicima Vladimiru Iliću, Lovri Milanoviću, Bogoslavu Odaku, kapuralima naslovnim Ivanu Iliću, Josipu Koviću, Stjepanu Midenjaku, narednicima Grguru Ivankoviću, pješaku Matiji Rogošiću i časničkom sluzi Ivanu Konradu; svoj dvanaestorici pješadijskoga regimenta br. 22 (1 bataljuna);

srebrenu medalju drugoga razreda za hrabrost: računstvenome potčasniku prvoga razreda Josipu Stanieku, vodniku Milu Migalu, naredsvoj četvorici pješadijskoga regimenta br. 22.

Raspuštena društva

Dalm. Namjesništvo odlukom 12 maja, na temelju § 24 zak 15 novembra 1867, (L. D. Z. br. 134), raspustilo je "Zupu srpskih sokolskih društava na Primorju" sa sjedistem u Ercegnovom i sva srpska sokolska društva u Dalmaciji, koja sačinjavaju onu župu.

Kovinski predmeti za ratne svrhe.

Megju kovinskim predmetima za ratne svrhe, koji se sada sakupljajų po Dalmaciji, ima ih i povjesničke i umjetničke vrijednosti. Po naredbama starijih vlasti ovi se predmeti imaju razlučiti od običnih, te čuvati i ne uništavati. Stoga Općine i ostale vlasti pozvane za sabiranje kovnih predmeta, mole se, da sve predmete povjesničke ili umjetničke vrijednosti razluče od običnih, te pošalju c. k. Pokrajinskomu Konservatorijalnomu Uredu za Dalmaciju u Spljet na troškove ovoga. zbor, razlučivanje ovih predmeta obaviti će c. k. Konservatori i Dopisnici Središnjega Povjerenstva za spomenike. Gdje ovih nema, ili ne mogu doprijeti, pripušta se da ovaj posao obave same rodoljubne Općine, koje će onako na oko znati razlučiti predmete vrijedne sačuvanja od običnih.

Kratki dopusti vojnicima za proljetne poljske radnje.

Poradi velikoga značaja čim bržega i zamašitijega izvedenja proljetne sjetve, kao što je poznato, vojena uprava daje sa narodno-privrednoga a posebice i sa vojenoga stajališta krotke dopuste momčadi koja pripada poljoprivrednome pozivu iz izvjesnih vojenih tvorevina, naknadnih zborova, oporavljeničkih odreda i zavodá što se nalaze u zalegju.

Kao što doznajemo, dotično je odregjenje pri jednakim pretpostavama protegnuto i na vojnike (vinogradare, vinogradske radnike), koji se bave vinogradarstvom.

In occasione della Festa di Maggio nel Parco Blažeković

furono inviate al Comitato per la previdenza di guerra ancora le seguenti oblazioni: S. E. Mons. Arcive-

Ufficio svizzero d'informazione per la vendita e l'acquisto di merci.

Presso la Camera di Commercio e d'Industria di Zara le ditte interessate possono prender ispezione di un programma di lavoro del neoistituito ufficio svizzero d'informazione per l'acquisto e la vendita di merci (Bureau suisse de rensengnements pour 'achat et la vente de marchandises) con sede a Zurigo (Metropol). Questo ufficio sta sotto la sorveglianza della sezione commerciale del dipartimento politico svizzero e sotto quella di una commissione, nella quale sono rappresentati il Consiglio federale, 'associazione svizzera del commercio ed industria. 'associazione dell'artigianato svizzero e la federazione agricola svizzera.

Stete od krupe.

Pišu nam iz Dubrovnika 10 o. m.

U zoru 2 o. m, kada je rgjavo vrijeme vladalo u stonskom primorju i kada je grom ubio u Slanome ženu Petra Knežića, krupa je otukla sve usjeve, ošinula dobro vinograde i spržila sav duhan i masline u odlomcima Malivoza, Rudina, Ošlja i Stupe, u stonskoj općini, tako da se šteta računa oko 4000 kruna. Bijedni narod plače, videći gdje mu je, poslije

Vladi, da mu priteče u pomoć u ovoj nevolji. ISKAZ

o slučajevima prenošljivih bolesti, priraslim u razdoblju od 2 maja do 8 maja.

tolikoga truda, sva nada propala, pak se preporučuje

The state of the s						
	BOLEST	Politički kotar	Općina -	Br. slučajeva	Br. umrlih	
	Epid. ukočenost šije	Kotor	Hercegnovi	1		
	Difterija	Knin ·	Drniš Knin	1	1	
	Skrlet (scarlatina)	Knin	Drniš Knin	12		
		Sinj	Sinj	2		
		Šibenik	Šibenik	3		

RAZLICITE VIJESTI

Ledenjaci.

Dani 12. 13. i 14. maja od davnine su već kod vrtlara i gospodara u neugodnoj uspomeni radi studeni što u to vrijeme redovno zavlada, pa su i sveci Pankracije (12), Servacije (13) i Bonifacije (14 maja) od starih već vremena prozvani ledenjacima. Već "Calendarium oeconomicum et perpetuum", koji je Ivan Colerus izdao g. 1591 u Würtembergu, spominje te svece kao ledenjake. I tako zvani Stoljetni kalendar sačuvao im je spomen. Prva je protiv toga ustala kr. pruska Akademija znanosti, premda je ona do g. 1778 bez prigovora preštampavala "proročanstva Stoljetnog kalendara". Još više se protiv vjerovanja u ledenjake borio obnovitelj kr. pruske Akademije znanosti, Fridrik Veliki. Izmegju njega dvorskog vrtlara došlo je do nesuglasice, jer je Kralj bio odredio, da naranče i ostalo tropsko bilje već od početka maja ostane i preko noći izvan staklenike. Vrtlar se tome protivio, pozivljući se na Stoljetni Feldmaršal Nadvojvoda Friedrich kalendar i upozorujući na ledenjake. Posto se kraljeva riječ ne poriče, ostalo je tropsko bilje preko noći izvan staklenika, a sutradan ga više nije bilo. Sve je preko noći bilo ozeblo. Kralj je bio ljut, jer je izgubio svoje skupe biljke i jer je vrtlar, i ako potajno, likovao. No znanost se nije htjela samo tako sprijateljiti s tom pojavom. Erdmann i Dove prvi su se bavili istraživanjem temperature u maju i ustanovili su, da u sjevernoj Njemačkoj znatno pada temperatura od 11 do 13 maja, a u južnoj od 12 do 14 maja, što su doveli u svezu sa promjenom tlaka zraka vodnicima Salomunu Krugu, Jeri Plenči, kapuralima u srednjoj i sjevernoj Evropi. Prof. Hergesell, upravitelj Meteorologijskog opservatorija u Lindenbergu, nastavio je ta istraživanja, te je 13 maja 1897 pušteno po raznim gradovima srednje i sjeverne Evrope mnogo pokusnih zrakoplova, opremljenih aparatima za automatsko registrovanje. Prema bilješkama tijeh aparata ustanovilo se da je u Strassburgu pri zemlji bila temperatura za 12 stupnjeva niža nego u Petrogradu; niku Cvjetku Kutiji i pješaku Aleksandru Sakiću, na visini od 5000 metara iznosila je razlika 25 stupnjeva, na visini od 7000 metara 32 stopnje, a na visini od 10.000 metara 37 stupnjeva. Nastavljenim istraživanjima ustanovio je prof. Hergesell da je za minulih 100 godina u 42 evropska grada zabilježeno u polovini maja, ili u drugoj polovini juna, znatno padanje temperature. No pošto je u junu dnevna temperatura znatno viša, ne može ni na znatno nižoj noćnoj temperaturi živa pasti do ništice. Ta dakle razlika ne nanosi štete u gospodarstvu, pa joj ni gospodari nijesu posvetili veće pažnje. Znanost je megjutijem eto dokazala, da isti razlozi ne donose uvijek iste posljedice, te da spomen svetih Pankracija, Servacija i Bonifacija nije ni u kakvoj svezi sa barometarskim prilikama. Ko se ipak boji, da će tih dana zahladiti, neka nabavi "psyhrometer", aparat koji je sastavio prof. August, ravnatelj berlinske gimnazije. Taj aparat tačno objavljuje, hoće li slijedeće noći biti smrzavice ili neće.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

LA GUERRA.

L' avanzata vittoriosa delle forze austro-ungariche e germaniche verso la Galizia centrale.

VIENNA, 14. Si comunica ufficialmente 14

La ritirata del nemico nella Polonia russa continua; essa invade anche i settori del fronte della Pilica finora tenuto. Le armate alleate di Woyrsch e di Dankl inseguono da est di Petrikau fino alla Vistola superiore l'avversario indietreggiante. Le loro truppe hanno preso piede nel paese montuoso a nord-est di Kielce. Dinanzi all' armata dell' Arciduca Giuseppe Ferdinando i Russi si ritirano nella Galizia media oltre il San, e dalla zona Dobromil-Stary Sam-

Böhm-Ermolli, ripiegano in direzione nord-orientale. Le nostre truppe in mezzo a combattimenti di retroguardia hanno raggiunto le alture a sud-ovest di Dobromil e Stary-Sambor. All' avanzata generale si sono ora associate anche le truppe alleate dell'armata di Linsingen, che penetrano inanzi attraverso Turka e

La battaglia nella Galizia sud-orientale continua, Numerose forze russe sono penetrate inanzi fino oltre il Tyne superiore, fino a nord di Sniatyn e fino a Mahala.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale von Höfer tenente maresciallo.

I combattimenti degli eserciti germanici.

BERLINO, 14. Il Wolff Bureau comunica: Grande quartiere generale, 14 maggio. Teatro occidentale della guerra.

Forti attacchi inglesi contro il nostro fronte dinanzi a Ypres fallirono con gravi perdite pel nemico. Sulla strada Menin-Ypres abbiamo guadagnato ancora terreno. Nella regione a sud-ovest di Lille furono respinti attacchi nemici. Sull'altura di Loretto ed a nord di questa non ebbero luogo maggiori attacchi nemici. Le nostre perdite nella presa di Carency da parte del nemico, ammontano da 600 a 700 uomini. Fra la Mosa e la Mosella una punta nemica nel Bois le Prêtre crollò contro il nostro

Teatro orientale della guerra.

Presso Szawle i combattimenti non furono nemmeno ieri conchiusi. A nord del Niemen durante una punta notturna abbiamo fatto 80 prigionieri. Ad ovest di Prasznysz, dopo un assalto ripetuto 4 volte inutilmente, i Russi giunsero fino nei nostri fossati anteriori, ma furono dovunque con gravi perdite ricacciati. 120 Russi rimasero prigionieri.

Teatro sud-orientale della guerra.

Le avanguardie degli eserciti del colonnello generale Mackensen stanno dinanzi Przemysl e sulla riva sinistra del San inferiore. A destra e a sinistra le truppe alleate continuano in connessione l'inseguimento in direzione di Dolina e Dobromil da una parte, e sopra Polaniec e Kielce dall'altra. Anche da Kielce fino alla Pilica presso Inowlodz i Russi non hanno potuto mantenere le loro posizioni, e trovansi in rapida ritirata verso est.

La suprema direzione dell' esercito.

Francesco Giuseppe all'Imperatore Guglielmo

VIENNA. 14. Dal quartiere della stampa di guerra

L'Imperatore Francesco Giuseppe inviò all'Im-

peratore di Germania il seguente telegramma: Oltre ogni dire grato per la comunicazione amichevolissima fattami di aver conferito all' Arciduca Federico ed al generale Conrad alte distinzioni, Ti assicuro del Mio desiderio di manifestare al Tuo capo dello Stato Maggiore generale von Falkenhayn, che lucidamente intuendo la situazione iniziò, avviò ed eseguì il dislocamento di una considerevole parte del tuo valoroso esercito verso la Galizia, il Mio grato riconoscimento pel fedele sentimento di fratellanza d'armi. Nella speranza della Tua benigna adesione, gli conferisco la gran croce del Mio Ordine di San Stefano, ed al suo provato collaboratore, capo del riparto delle operazioni, colonnello Tappen conferisco la croce del merito militare di seconda classe con la decorazione di guerra.

La benedizione di Dio posi sui nostri eserciti strettamente avvinti. In fedele amicizia

Francesco Giuseppe.

L' Ordine "Pour le mérite" all' Arciduca Federico ed a Conrad.

BERLINO, 15. L'Imperatore Guglielmo conferì al Comandante superiore dell'armata Arciduca Federico ed al capo dello Stato Maggiore generale Conrad l'Ordine "Pour le mérite".

L' Autografo dell' Imperatore di Germania all' Arciduca Federico.

VIENNA, 14. Il quartiere della stampa di guerra comunica: L'Imperatore di Germania diresse al Comandante superiore dell' esercito Arciduca Federico un autografo, con cui, in memoria dei giorni in cui sotto la ferma e conscia direzione superiore dell'Arciduca, mercè la avvedutezza dei nostri condottieri e 'incomparabile valore delle nostre truppe venne conseguita nella battaglia presso Gorlice e Tarnow una gloriosa vittoria, lo prega di attaccarsi al petto la più alta distinzione militare dell' esercito germanico, 'Ordine "Pour le mérite" da lui personalmente con-

All' Arciduca riescirà di soddisfazione il fatto che l'Imperatore di Germania conferì una eguale decorazione al fedele capo dello Stato Maggiore generale Conrad de Hötzendorf.

L'Arciduca Federico al Ministro presidente Stürgkh.

VIENNA, 14. Dal quartiere della stampa di guerra In occasione dei successi delle nostre armi in

Galizia, l' Arciduca Federico ricevette una nuova serie di felicitazioni, fra le quali anche dal Ministro presidente Stürgkh, al quale rispose come segue:

"Col cuore commosso ringrazio Vostra Eccellenza caldissimamente per le giubilanti patriottiche felicitazioni inviatemi in nome del Governo in occasione dei vittoriosi successi delle nostre truppe alleate, eroicamente combattenti, e della Sovrana distinzione conferitami. La benedizione di Dio accompagni le nostre armi gloriose sulla via della vittoria".

Il bollettino del quartiere generale turco. L'affondamento dell'incrociatore inglese "Goliath". Incrociatore francese danneggiato. Controtorpediniera inglese affondata.

COSTANTINOPOLI, 15. Il quartiere generale comunica: Presso Ariburnu, sulla penisola di Gallipoli, il nemico, ad onta dei rinforzi ricevuti, non potè avanzare fuori delle trincee. Nel settore di Seddil Bahr il nemico si mantenne quieto. L'affondamento eseguito dalla controtorpediniera "Muawenet-i-Millije" che ritornò illesa. L'incrociatore corazzato "Charles Martel" venne colpito due volte dalle batterie costiere dell' Anatolia.

COSTANTINOPOLI, 15. Dicesi che l'incrociatore corazzato "Goliath" sia stato colpito da parecchie torpedini. Secondo notizie degne di fede, anche una controtorpediniera inglese sarebbe stata colata a

Alla Camera dei Lordi.

LONDRA, 15. Alla Camera dei Lordi il Lord grancancelliere Haldane dichiarò: Noi lottiamo per la vita; di fronte alla dura necessità, di cui il paese deve tenere conto, dovrà forse assoggettarsi ad una revisione il sistema del volontariato militare.

La crisi ministeriale in Italia. L'incarico a Marcora.

ROMA, 15. A quanto recano il "Giornale d'Italia" e la "Tribuna", il Re incaricò il presidente della Camera Marcora della formazione del nuovo gabinetto. Marcora si riservò di dare domani la sua risposta. Marcora conferi con Salandra ed alla sera con Giolitti, quindi si recò dal Re per la relazione.

Dimostrazioni di studenti a Roma.

ROMA, 14. Questa mattina in Piazza di Montecitorio alcune centinaia di studenti intervenzionisti penetrarono nell'atrio dell' edificio della Camera, spezzarono i vetri delle porte e delle finestre sulla facciata. Ai deputati presenti, agli impiegati del Parlamento ed al personale di servizio riesci di sgomberare atrio, dopo di che i manifestanti si allontanarono. In seguito a questi incidenti venne sospeso il commissario di polizia, incaricato del servizio di sorveglianza nell' edificio della Camera.

Una circolare di Salandra pel mantenimento dell' ordine pubblico e pel rispetto verso i sudditi stranieri.

ROMA, 15. Notizia dell' Agenzia Stefani: In seguito a conchiuso del Consiglio dei Ministri, Salandra ha diretto una circolare telegrafica a tutti i Prefetti, con cui li autorizza, in caso di bisogno, di trasmettere la direzione del servizio di pubblica sicurezza e la tutela dell' ordine pubblico alle autorità militari. Il Governo però nutre fiducia che il popolo d' Italia terrà lungi da sè i danni incalcolabili che nel momento presente potrebbe recare lo spettacolo della discordia cittadina e la sfrenatezza irruente delle passioni politiche. Trascurare il rispetto dovuto ai sudditi stranieri è una macchia per la civiltà.

Eccessi contro i tedeschi in Inghilterra.

LONDRA, 15. Ieri in parecchi quartieri della città si rinnovarono gli attacchi contro i tedeschi; anche i negozi vengono demoliti. Nei quartieri orientali di Londra i tedeschi vengono inseguiti per le vie dalla folla. Anche in parecchie località della contea di Essex ebbero luogo seri eccessi.

The second secon JAVNA ZAHVALA

Duboko dirnut iskrenim saučešćem, koje mi je bilo iskazato na bilo koji način u mojoj golemoj tuzi, sa strane civilnih i vojnih vlasti, te prijatelja i znanaca kao takogjer pučanstva i Svećenstva iz Gjenovića i okolice, prigodom prerane smrti moje nepre-

MARIJE

budi na ovaj način izražena moja vječita harnost i

Gjenović, dne 2 svibnja 1915.

Ucviljeni otac Tomo Dolovski c. k. put. učit. polj. za obitelj i rodbinu.

P. KASANDRIĆ odgovorni urednik Tiskarnica Josipa Ferrari.

****************** D.r A. Bretschneider, c. k. viši inspektor F. Gvozdenović, c. k. viši nadzornik Slaus i dvorski savjetnik prof. K. Portele na temelju sjajnih uspjeha postignutih Perocidom od c. k. postaje za obranu bilja u Beču, c. k. poljodjelske pokušajne postaje u Gorici, c. k. poljodjelske škole i kušaone u Spljetu, poljodjelske škole i pokušajne postaje u S. Michelu n A. i f. d. preporučuju Perocid kao potpuno odgovarajuće naknadno sredstvo za modru galicu.

Proizvodnja Perocida stoji pod kontrolom c. k. bakteriološke postaje za obranu bilja u Beču, pa stoga dolazi u trgovinu samo zajamčena prava

Perocid se prodaje u vrećama od 100 kg., nečiste težine za čisto, a naručuje kod tvrtke BRACA KLEIN - ZADAR. -----

CRVENI KRST - CROCE ROSSA

Prilozi za Crveni Krst.

Sakupljeno u selu Srinjine kr. 134:98; dopriniješe: don J. Ceresatti, župnik kr. 20 - Crkovinarstvo 20 - Seoska Blagajna 20 - Zubčić Simun, c. k. oružn. umir. 5 - Klemenčić Frano, oruž. postovogja 3 – Ivanišević Luka, c. k. oruž. 2 – Čudina Stipan, lugar 2 - Matešan ud. Marta 2 - Muše Ante p. Stipana 2 - Muše Jure p. Petra 2 - Mužinić Stipan p. Ivana 2 — Žure Jerko p. Šimuna 2 Vladušić Ivan p. Jure 2 – Bečić Luka Ivanov
 1:20. – Po krunu 1: Aničić Luka Petrov – Aničić Mate p. Jerka — Aničić Marta ž. Antina — Barić Tadija p. Luke — Barić Matija p. Mate Bečić Roko p. Luke - Bečić Ante p. Ivana - Bečić Petar p. Jure - Bečić Ivan p. Jure - Čović Petar p. Jure -Cudina Mate p. Petra — Cudina Matija ž. Jerkina — Kruže Josip Matin — Kruže Matija ž. Josipova — Kulisić, Bože — Kulisić Petar p. Jure — Muše Vicko Jurin — Muše Nikola p. Petra — Muše Vladimir Antin — Muše Mate p. Štipana — Mužinić Kleme p. Lovre - Mužinić Mate p. Andrije - Solje Marko p. ra ancora le seguenti oblazioni: S. E. Mons. Arcive- media oltre il San, e dalla zona Dobromil-Stary Sam- scovo Pulisić cor. 100. Mons. Angelo Piasevoli cor. 10. Mate — Vidaković Stipan p. Jakova — Vladušić scovo Pulisić cor. 100. Mons. Angelo Piasevoli cor. 10. Mate — Žure

van p. Petra — Žure Stipan p. Petra. — Po para Ivan p. Nikole — Barić Ivka p. Luke — Becić Dane povjerenik fin. straže I. raz. 21 — Čopić Dragutin, — Cerini Ivan, stražar 2 — Maretić Juraj, respic. 11 80; Matešan Kate p. Petra – Solje Ante Ivanov – Vladušić Luce ž. Matina – Vladušić Matija ž. Petrova. - Po para 60: Bečić Ivan p. Ante Bečić Mate p. Petra — Muse Matija ž. Ivanova — Mužinić Kate ž. Stipanova. -- Po para 50: Aničić Ante p. Stipana — Aničić Simun p. Stipana — Kovač Petar p. Mate - Ordulj Ante p. Mate - Vladušić Marko Ivanov — Vrkić Petar Antin. — Po para 40: Aničić Lovre p. Jerka - Čudina Lovre p. Stipana - Kovač Marta ž. Matina - Kulišić Ante p. Mate - Matešan Antula p. Petra — Matešan Luka p. Ivana — Muse Jure p. Stipana - Solje Ivan p. Mate - Žure

Mužinić Ivan p. Marka — Žure Marta ž. Jerkina. - Po para 24: Lisica ud. Kate - Muše Ante p. Ivana. - Po para 20: Aljinović Luce ž. Jakova -Aljinović Luce ž. Matijeva — Aljinović ud. Ivanica | Ante Antin 2 — Braičić Luka Jozin 1 — Juras Ma-- Barić Ana p. Luke — Bečić Nika ž. Bartula -

Bečić File Stipanova - Bečić Kate ž. Stipanova Čović Luce Simunova - Čović Kate ž. Matina Mande ž Stipanova — Kulišić Matija ž. Miškova — Lisica Luce ž. Antina - Lisica Kate ž. Andrijina Lisica Mare ž. Lukina — Matešan ud. Andrijana — Matešan Matij p. Antė - Muše Pavica Lukina -Muše Roko Antin — Muše Marko Matin — Muše Božiković Marin Dujin I — Dumičić Andrija Ivin 2 Luka Ivanov — Mužinić Kate p. Ivana — Mužinić — Car Petar p. Jakova 1 — Bagatin Šime ž. Tomina Ivan p. Ante — Mužinić Ivanica p. Stipana — Mu- 1 Listoš Stipe 1 — Božiković Mate p. Mije 1 žinić Pavica ž. Lukina — Mužinić Luka p. Marka — Braičić Mare ž. Barišina 0:30 — Božiković Luka p. Mužinić Bare ž. Lukina — Sinovčić Dujam Vickov Grge 0:40 — Božiković Matija udova p. Tome 0:30. - Sinovčić Jaka ž Ivanova - Vladušić Matija ž.

Jakovljev — Becić Stipan p. Ivana — Galić Ivan — Vladušić Mate Ivanov — Vladušić Ivka Jurina. Laura v.a Nicolich, Spalato, cor. 5.

Sakupljeno u selu Podstrane (Poljica) kr. 103:- Dopriniješe: Tomić Mijo Špirin kr. 5 - Dumičić Martin p. Martina 5 — Ružić Jozo p. Tome 5 — Ružić Petar p. Mije 5 — Marić Ive p. Bariše 5 — Vlasić Ante p. Mate 5 - Banić Mate p. Petra 5 don Petar car, župnik 5 Crkovinarstvo u Podstrani 5 — Blagajna u Podstrani 5 — Staš Jakulj p. Tome 1 — Ante Jakulj p. Nikole 1 — Vuleta Jure p. Ive 1 - Perišić Martin p. Stipe 1 - Perišić Ivan Mare Jerkina — Po para 30: Muše Luka p. stipana | Martinov 1 — Juradin Ive p. Mate 2 — Ružić Jakov p. Tome 1 — Juras Luka p. Petra 2 — Cićerić Blaž Barišin 3 — Skulje Mate p. Mate 1 — Jakovac Jure p. Mate 1 — Bagatin Martin p. Andrije 1 — Žanić rın Martinov 3 — Skulje Marin p. Jure 1 — Juradin Ante p. Jakova 1 — Perišić Ante p. Stipe 2 — Cičerić Ante Petrov 2 - Vlašić Filip p. Mate 3 -Čović Ante Matin — Kruže Fetar Matin — Kruže Jovanović Luka Jakovljev 2 — Glavinović Ante p. St pe 1 - Sarié Jozo p. Ante 1 - Bagatin Petar p. lve 3 – Ružić Domica kći p. Jakova 1 – Ružić Mate p. Martina 2 – Perišić Ante p. Bariše 1 – Banje Frane p. Martina 1 - Vlašić Silveštar p. Pavla 2 -— Car Petar p. Jakova 1 — Bagatin Šime ž. Tomina

Braičić Mare ž. Barišina 0:30 — Božiković Luka p.

Namještenici c. k. financijske straže u Splitu Jurina — Vladušić ud. Kate — Žure Deziderij Jer- kr. 450:-. Dopriniješe: Boglich dr Vjekoslav, kotar.

povj. fin. straže I. raz. 10 - Alačević Ivan, povj. fin. straže II. raz. 10 — Bakić Josip, viši resp. 5 — Buljević Ivan, viši resp. 5 — Peran Marin, viši resp. 11 Letis Nikola, viši resp. 10 — Rajčić Mate, viši resp. 5 - Bettini Diodoro, respicient 5:57 , Ivančević Nikola, respicient 2 — Čović Andrija, respicient 10.64 - Stolica Ante, respicient 12 - Nonković Nikola, respicient 10 — Jurišić Sime, nadstražar 2:67 - Kotatko Vaclav, nadstražar 3 -- Mateljan Petar, nadstražar 2 — Tadić Marko, nadstražar 1:55 — Vučemilović Amlet, nadstražar 6 - Meštrović Sime, nadstražar 3 — Stipčević Božo, nadstražar 3 — Dragičević Jozo, nadstražar 3 — Vrsaljko Petar, nadstražar 2 — Soljan Ivan, nadstražar 3:50 — Ratković Božo, nadstražar 5 - Jurjević Ante, nadstražar 2 — Mlikota Marko, nadstražar 2 — Buz nčić Marijan, nadstražar 3 — Ljaljić Ilija, nadstražar 2 — Vrdoljak Marko, nadstražar 1:70 — Supin Srečko, nadstražar 3 — Medić Ilija, nadstražar 3 — Bezinović Ivan, nadstražar 2 — Pl zibat Vicko, nadstražar 2 — Sandera Ivan, nadstražar 8 — Akrap Nikola, nadstražar 2 – Dulčić Petar, nadstražar 4 – Raffanelli Silvo, stražar 2.27 — Sušak Luka, stražar 2:50 — Kokeza Ivan, stražar 3 — Tente Nikola, stražar 2 — Bućan Petar, stražar 2 – Kovačić Frano, stražar 3 — Poljak Ivan, nadstražar 2 — Jurjević Vinko, stra- Ivan 0:40 — Franić Marko 0:20 — Franić Cvita 0:60 žar 2 — Modrić Ivan, stražar 2 — Morić Josip, stražar 2 — Modrić Ivan, stražar 2 — Morić Josip, stra-žar 5 — Matas Marko, stražar 2 — Murat Miho, 0:50 — Plejo Mijo 0:30 — Plejo Ivanica 0:30 — Plejo stražar 2 — Bogdanić Ante, stražar 2 — Kresić Ivan, Marija 0:30 — Plejo Manda 0:50 — Belava Marta stražar 3 — Pavić Jakov, stražar 2 — Petrić Cvijetko, 0:60 — Sučević Luca 0:40 — Sučević Ivan 1 stražar 2:40 — Pavlov Miho, stražar 2 — Motyčka Zekić Toma 1 — Zekić Manda 0:20. (Slijedi Suhi-Ante, stražar 2 — Senjanović Franjo, stražar 2 — dolac). kin. - Po para 10: Aničić ud. Pavica — Čudina financ nadzornik, Split, kr. 20 — Moričić Bartul, viši Mikuš Alfred, stražar 2:60 — Sego Nikola, stražar 2

- Milišić Ante, stražar 4 - Babić Simun, nadstražar 2 - Vučković Juraj, nadstražar 4 Svalina Jakov, stražar 2 — Mrduljaš Frano, stražar 2 Burmaz Luka, respic. 2 — Bilokapić Ivan, stražar 2 - Milošević Tome, respic. 2 - Kapetanović Srećko. nadstražar 2 — Klarić Grgo, respic. 4 — Pavić Mate, stražar 4 — Bralić Blaž, nadstražar 5 — Klarić Dujo, nadstražar 2:60 — Petrak Nikola, nadstražar 5 — Runtić Ivan, nadstražar 2 — Segović Petar, nadstražar 3 — Stambak Stipan, nadstražar 4 - Soldić Antun, respic Solin 2 - Lusić Marko, viši respic. 20 - Martinac Petar, nadstraž. 10 - Mamuzić Lovre, nadstr. 10 -Petranović Nikola, nadstr. 10 -- Santić Andrija, nadstr. 5 - Tadin Petar, nadstr. 4 - Stipić Juraj, nadstr. 5 — Vuleta Mate, stražar 5 — Simundza Josip, stražar 5 — Novaković Jerko, stražar 4 — Baričević Ivan, sluga kod financ. straže Split 2 — Udružba članova financijske straže Split 47.

Obitelj Matić dr. Pajo, Fest. art. reg. 5, 1. Feldkomp. kr. 20.

Sakupljeno u Suhomdocu kr. 95:66; dopriniješe: O. fra Petar Plepel, župnik 10 - Sustic Mijo 1:50 — Sustić Jozo 1:50 — Barić Ante 0:40 — Franić Mijo 0:20 — Barić Ivan 0:20 — Fran ć Marija 0:10 - Franić Joko 1 - Franić Mate 0:60 - Franić

Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni Josipa Ferrari u Zadru. — Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia Giuseppe Ferrari in Zara

FRATELLI MANDEL & NIPOTE BANCA CAMBIO-VALUTE - ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 41/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provineiali dalmate 4%. Lettere di pegno 41 2 0 40/0 della Banca Commerciale di Budapest. -Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 400 .- Prestito ferroviario Bulgare al 6 e 5%. - Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2 0/0 ecc

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse. CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate

mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor 20 Credito fondiario Austr. 30/0. Vinc princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust 1858. Vinc. princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4 /0. Vinc. princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti turchi 1870 da f.chi 400. Vnc. princi. f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane e Ungherest. Vinc. princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc. ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4º/o.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'inili richieste dei propri casso, versamenti e clienti, senza alcuna sp. sa

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti, Furto con iscasso, quale Agenzia Prin cipale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Sa dvostrukim relijevom: Nj. Veličanstvo Cesar Franjo Josip I. i Vilim II. Mit vereinten Kräften ili Viribus unitis 1914, sa gvozdem ili sa službenim saveznim krstom e i k. Ratnoga Ministarstva: od čelika ili nikl 1 kr. o, sa kožnim povezom na ruku kr. 6, vanredno plosnat kr. 8, sa radijskim brojevima kr. 10, sa džepnim budilnikom kr. 15, jestin časovnik od nikla kr. 3, lanac na ratni časovnik kr. 1; ratnibudilnik "Kanone" kr. 5; ratni budilnik "Trommier" kr. 6; 3 godine jamstva. Šalje uz pouzeće Prvo skladište ratnih časovnika

> MAX BÖHNEL, Beč, IV. Margarethenstrasse 27/69. Izvorni tvornični cjenik besplatno.

Novo! Sreben časovnik sa povezom na ruku i sa dvostrukim zaklopcem kr. 20.

-----Izvadak iz Zakona od 12 aprila 1907, o prometu vinom, vinskim moštom i mastom.

Nabavlja se kod tiskarne J. Ferrari u Zadru

SOCIETÀ OFFICINA MECCANICA E FONDERIA Ingegnere: PIETRO VERACI in FIRENZE.

Anonima con Sede in Firenze. — Capitale versato Lire 1.200.000.

Assortimento il più completo di

MACCHINE OLEARIE

premiate con due gran prix, due diplomi di l.o grado e sette medaglie d'oro.

Assume forniture a condizioni favorevolissime.

Rappresentante la Ditta: FRATELLI MANDEL & NIPOTE - ZARA.

STABILIMENTO AUSTRIACO DI CREDITO

PER COMMERCIO ED INDUSTRIA (fondato nell'anno 1855).

=== Capitale e Riserve Corone 243,000.000 ---

Filiale in Trieste, Piazza Nuova N.ro 2

(EDIFIZIO PROPRIO)

assume nelle sue

CELLE CORAZZATE IN ACCIAIO

(costruite dalla ditta mondiale Arnheim di Berlino) e garantite contro il fuoco e l'iscasso la custodia ed amministrazione di valori nonchè la sola custodia di plichi chiusi e dà in locazione nelle dette celle corazzate

CASSETTE DI SICUREZZA (SAFES)

di dimensioni diverse, nelle quali possono venir riposti — sotto chiusura reciproca della Banca e del cliente - carte di valore, documenti, gioielli ecc., ecc.

La FILIALE dello STABILIMENTO DI CREDITO assume Depositi a risparmio verso libretti di versamento

sui quali abbuona, sino a nuovo avviso, l'interesse del

(tenendo a carico dell' Istituto l'imposta rendita) e si occupa, oltre a tutte le altre operazioni di banca, anche dell'assicurazione di titoli contro le perdite derivanti dalle estrazioni con la minima vincita.

istoči svago žesto

Na

U

Na ju se na cuska

roblje izjalo južne neprij

na iu

uspjeh bojeva megju posve iz njih njema propu

sa vre riječ, To je kod S unište Slučaj pošlo

tjesnij koju s ljudi. mene.